

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з проведення навчальних зборів з кандидатами на навчання
на оперативно-тактичному рівні підготовки

I. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ЗБОРУ З КАНДИДАТАМИ НА НАВЧАННЯ

Навчальний збір з кандидатами на навчання проводиться під керівництвом замовників на підготовку військових фахівців з вищою освітою для Збройних Сил України.

Мета проведення навчальних зборів – визначення рівня підготовки кандидатів на навчання, відбір та направлення на вступні випробування найбільш підготовлених та перспективних офіцерів Збройних Сил України.

Відповідальність за підготовку та проведення навчальних зборів покладається на замовників.

Під час зборів передбачено поглибити знання кандидатів з питань воєнної доктрини України, повсякденної діяльності Збройних Сил України, основ загальновійськового, основ організації бойового технічного, тилового і медичного, морально-психологічного та правового забезпечення діяльності військ (сил), військової топографії, охорони державної таємниці, військових статутів Збройних Сил України та з основних питань за військово-обліковою спеціальністю.

Для забезпечення якісного проведення навчального збору замовник видає наказ про проведення збору з кандидатами на навчання за відповідною спеціалізацією (*назва спеціалізації*). Наказом визначається термін, місце проведення, адміністрація зборів, склад учасників та порядок проведення зборів. Затверджується розпорядок дня навчальних зборів, розклад навчальних занять, порядок забезпечення особового складу зборів усіма видами постачання, виділення обладнаних приміщень для розміщення особового складу, навчальних класів та інші організаційні питання.

Склад учасників збору формується на підставі іменних списків кандидатів на навчання. Списки кандидатів на навчання надсилаються до замовників Головним управлінням персоналу Генерального штабу Збройних Сил України та Департаментом кадрової політики Міністерства оборони України до 10 березня 2018 року.

Термін проведення збору в залежності від кількості кандидатів на навчання, наявності казарменого фонду та фінансового ресурсу може становити від трьох діб до одного тижня.

Місце проведення збору визначається з врахуванням наявності навчально-спортивної бази (спортивних майданчиків) та підготовлених аудиторій, в яких мають бути створені умови для проведення навчальних занять, самостійної роботи та складання підсумкового контролю.

До адміністрації зборів призначаються найбільш підготовлені та досвідчені офіцери з числа командирів (заступників командирів) бригад, окремих батальйонів та начальників управлінь (відділів, служб).

Підставою для направлення офіцерів на навчальний збір є витяги з наказу про проведення збору, які встановленим порядком кадрові органи доводять до командирів військових частин, в яких проходять службу кандидати на навчання.

На початку зборів перевіряється наявність у Картці медичного огляду кандидата на навчання позитивного висновку Військово-лікарської комісії

про придатність до навчання та проводиться вступний контроль з визначення рівня фізичної підготовленості. Офіцери, які отримали незадовільні оцінки відряджаються до постійного місця служби. За результатами вступного контролю приймається рішення щодо необхідності проведення для кандидатів додаткових занять з фізичної підготовки.

З метою якісної підготовки до фахового вступного випробування з кандидатами на навчання рішенням замовника згідно з програмою зборів проводяться за необхідності заняття з основних тем під керівництвом визначеного керівного складу (начальників відповідних управлінь, відділів, служб, тощо) та визначається тематика занять для самостійного опанування.

По завершенню навчального збору з метою визначення рівня підготовки кандидатів проводиться контроль знань з фахової підготовки. Контрольні заходи за рішенням замовника в залежності від кількості кандидатів проводяться у формі співбесіди, усного опитування або письмового тесту.

За результатами збору затверджуються списки відібраних кандидатів на навчання, які надсилаються до Головного управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України, Департаменту кадрової політики Міністерства оборони України та Національного університету оборони України імені Івана Черняховського (далі – НУОУ).

Кількість кандидатів на навчання повинна забезпечувати проведення конкурсного відбору під час вступних випробувань у НУОУ.

Відібраним кандидатам на навчання видаються логіни і паролі для реєстрації у Центральній репозиторії ресурсів Системи дистанційного навчання Збройних Сил України та доводиться порядок проходження дистанційного тестування.

Відібрані кандидати на навчання прибувають на вступні випробування на підставі викликів Приймальної комісії НУОУ, в яких визначається місце проведення, час прибуття та форма одягу.

II. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНИХ ЗБОРІВ З КАНДИДАТАМИ НА НАВЧАННЯ

1. ЦІЛЬОВА НАСТАНОВА

За результатами навчального збору кандидати на навчання повинні показати:

необхідний рівень теоретичних знань щодо основ організації, підготовки, забезпечення та ведення сучасного бою з урахуванням досвіду АТО, локальних війн, збройних конфліктів та міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки останніх років, поглядів противника на ведення бою, а також найближчих перспектив розвитку озброєння і військової техніки та їх можливого впливу на зміни характеру і способи ведення бою;

уміння аргументовано, чітко, коротко, логічно та послідовно викладати теоретичний матеріал в короткий термін часу;

знання щодо основ бойової і мобілізаційної готовності;
 уміння організовувати та проводити в підпорядкованих підрозділах бойову підготовку;

знання статутів Збройних Сил України в обсязі на один ступінь вище посади, що займається на момент складання випробування;

уміння проводити тактичні розрахунки щодо бойових можливостей підрозділів, обґрунтування їх тактичних нормативів в основних видах бою та під час переміщення;

необхідні знання тактико-технічних характеристик основних типів озброєння та військової техніки Збройних Сил України, а також збройних сил провідних країн світу.

Рекомендований перелік тем, що виносяться на навчальний збір

Назва теми	Примітка
Воєнна доктрина України	
Основи загальновійськового бою	
Оборонний бій	
Наступальний бій	
Зустрічний бій	
Бій в оточенні і вихід із оточення	
Пересування та розташування на місці	
Дії під час участі у локалізації, нейтралізації збройного конфлікту	
Бойове, технічне та тилове забезпечення	
Військова топографія	
Морально-психологічне забезпечення	
Правове забезпечення діяльності військ (сил)	
Охорона державної таємниці	
Військові статuti Збройних Сил України	
Тематика за військово-обліковою спеціальністю	

2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Воєнна доктрина України.

Воєнна доктрина України, її призначення і складові частини. Воєнно-політичні та воєнно-технічні аспекти Воєнної доктрини України.

Основи загальновійськового бою.

Сучасний загальновійськовий бій, його характер, види, способи, принципи ведення та засоби боротьби. Сухопутні війська, їх склад і призначення. Похідний, передбойовий, бойовий порядок. Організаційно-штатна структура окремої механізованої (мотопіхотної, танкової) бригади. Управління підрозділами у бою. Методи роботи командира під час планування загальновійськового бою та їх характеристика.

Оборонний бій.

Оборона, її мета та види. Вимоги, які ставляться до оборони. Місце і роль мб (мпб, тб) в оборонному бою бригади. Умови переходу батальйону до оборони. Побудова оборонного бою. Підготовка оборонного бою. Ведення

оборонного бою. Особливості дій батальйону під час ведення бригадою маневреної оборони. Вихід з бою і відхід.

Наступальний бій.

Загальні положення наступу батальйону (роти). Місце і роль мб (мпб, тб) в наступальному бою бригади. Бойові можливості та бойові завдання батальйону (роти) в наступі. Підготовка наступального бою. Бойовий порядок батальйону (роти) в наступі. Перегрупування батальйону (роти). Зміна підрозділів. Ведення наступального бою. Батальйон у морському десанті.

Зустрічний бій.

Основи зустрічного бою мб (мпб, тб). Підготовка зустрічного бою. Бойові можливості батальйону (роти) у зустрічному бою.

Бій в оточенні і вихід із оточення.

Загальні положення щодо бою мб (мпб, тб) в оточенні. Організація бою мб (мпб, тб) в оточенні та виходу з оточення.

Механізований батальйон (рота) в тактичному повітряному десанті.

Підготовка батальйону (роти) до дій у складі тактичного повітряного десанту. Завдання, порядок десантування і дії десанту в тилу противника.

Пересування та розташування на місці.

Основи маршу мб (мпб, тб). Підготовка маршу мб (мпб, тб). Перевезення підрозділів різними видами транспорту. Загальні положення щодо розташування мб (мпб, тб) на місці. Організація розташування мб (мпб, тб) на місці. Батальйон (рота) у сторожовій охороні.

Дії під час участі у локалізації, нейтралізації збройного конфлікту.

Загальні положення щодо дій мб (мпб, тб) у ході збройного конфлікту. Підготовка мб (мпб, тб) до виконання завдань під час участі у локалізації, нейтралізації збройного конфлікту. Участь мб (мпб, тб) у локалізації, нейтралізації збройного конфлікту.

Бойове, технічне та тилове забезпечення.

Види бойового забезпечення та їх стисла характеристика. Послідовність та зміст роботи командира батальйону щодо організації бойового забезпечення в основних видах бою. Основи організації технічного і тилового забезпечення мб (мпб, тб). Послідовність та зміст роботи командира мб (мпб, тб) щодо організації технічного і тилового забезпечення в основних видах бою.

Військова топографія.

Тактична класифікація місцевості. Системи координат, які застосовуються у Збройних Силах України. Номенклатура топографічних карт. Рельєф місцевості і його відображення на топографічних картах. Виміри по карті. Визначення магнітних азимутів і дирекційних кутів.

Визначення координат об'єктів по топографічних картах. Сутність і способи орієнтування на місцевості. Використання навігаційної апаратури в бойовій роботі командира. Робоча карта командира та загальні правила її ведення.

Морально-психологічне забезпечення.

Сутність та завдання морально-психологічного забезпечення підготовки та ведення бойових дій. Організація та керівництво морально-психологічним забезпеченням підготовки та ведення бойових дій. Особливості морально-психологічного забезпечення ведення бою (бойових дій).

Правове забезпечення діяльності військ (сил).

Мета, завдання і заходи правового забезпечення діяльності військ (сил). Конституційно-правове регулювання забезпечення національної безпеки і оборони України. Повноваження органів державної влади у сфері оборони.

Правове регулювання комплектування Збройних Сил України та проходження військової служби. Види та порядок проходження військової служби. Правовий статус військовослужбовців. Забезпечення правового і соціального захисту військовослужбовців. Особливості правового і соціального захисту учасників антитерористичної операції.

Правове забезпечення підготовки та ведення бойових дій. Правове регулювання застосування Збройних Сил України в антитерористичній операції.

Загальні положення міжнародного гуманітарного права (далі – МГП). Відповідальність держав за порушення МГП. Відповідальність фізичних осіб за порушення МГП. Загальні обов'язки командирів і штабів щодо дотримання норм МГП. Врахування норм МГП під час організації бойового забезпечення та під час проведення антитерористичної операції. Поводження із жертвами збройних конфліктів, медичним і духовним персоналом противника. Організація навчання та виховання особового складу Збройних Сил України з дотримання норм МГП.

Охорона державної таємниці.

Законодавчі акти регулювання відносини у сфері охорони державної таємниці. Обов'язки громадянина щодо збереження державної таємниці. Визначення терміну грифів секретності. Форми допуску громадян до державної таємниці та терміни дії. Обмеження прав громадян у зв'язку з допуском та доступом до державної таємниці. Порядок від'їзду до іноземних країн посадових осіб, яким надано допуск до державної таємниці.

Військові статuti Збройних Сил України.

Кандидати повинні знати загальновійськові статuti Збройних Сил України в обсязі на один ступінь вище посади, яку обіймають.

Крім того, замовником визначається тематика занять за військово-обліковою спеціальністю (спеціалізацією підготовки) відповідно до Програм вступних випробувань для кандидатів на навчання у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського (сайт: <http://niuou.org.ua> Вступникам, “Програма вступних випробувань кандидатів на навчання у Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського”).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПОРЯДКУ ПЕРЕВІРКИ РІВНЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ КАНДИДАТІВ НА НАВЧАННЯ

Перевірка рівня фізичної підготовленості визначається за результатами практичного виконання трьох фізичних вправ. Усі вправи виконуються впродовж одного дня в такій послідовності: вправи на швидкість, силові вправи, вправи на витривалість. Для виконання вправ надається одна спроба. Повторно виконувати вправи для підвищення оцінки не дозволено. У кожній вправі визначено мінімальний пороговий рівень. За невиконання порогового рівня у будь-якій вправі вступник з фізичної підготовленості оцінюється “незадовільно”. Оцінка фізичної підготовленості вступників складається із суми балів за виконання всіх призначених для перевірки вправ і оцінюється за 100-бальною шкалою (сайт: <http://niuou.org.ua> Вступникам, “Правила прийому до Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського в 2018 році”).

Практичні рекомендації:

1. Ранкова фізична зарядка (далі – РФЗ) організовується і проводиться щодня. Варіанти РФЗ та їх чергування протягом тижня розробляються фахівцем фізичної підготовки і спорту збору з урахуванням майбутньої спрямованості контрольних вправ фізичної підготовки, що виносяться на іспит, наявної навчально-спортивної бази і затверджуються керівником (начальником) заходу. Форма одягу на РФЗ визначається і оголошується черговим збору залежно від температури і сили повітря у відповідності з умовами застосування форм одягу. РФЗ проводиться у формі комплексного тренування із застосуванням раніше засвоєних фізичних вправ та складається з підготовчої, основної і заключної частини. Час на проведення – 40 хвилин.

2. Планові навчально-тренувальні заняття проводяться під керівництвом фахівця фізичної підготовки збору у складі підгруп. Для цього всі кандидати розподіляються на 3 підгрупи. Перша (вік до 30 років), друга (від до 40 років), третя (вік до 50 років).

Заняття рекомендується проводити 3 рази протягом тижня по 1 годині через день. В дні коли навчально-тренувальні заняття не передбачено планом збору спланувати час для самостійних (індивідуальних) фізичних тренувань в години самостійної підготовки.

В зміст занять доцільно включати методичну підготовку з організації та проведення підготовчої частини і методичку організації тренувальних (контрольних) дій на гімнастичних снарядах, крім цього доцільно проводити заняття на розвиток сили, швидкості і витривалості. В процесі проведення занять відпрацювати порядок дій військовослужбовців біля гімнастичних снарядів та умови виконання вправ. На кожному занятті передбачити підготовчу, основну та заключну частину. Під час занять організувати дотримання заходів безпеки.

Фізичне навантаження впливу виконання фізичних вправ на організм, яке визначається частотою серцевих скорочень (пульсу) за хвилину передбачити для чоловіків першої групи (150-180 поштовхів за хвилину),

другої (140-160 поштовхів за хвилину), третьої (125-140 поштовхів за хвилину). Для жінок відповідно (140-165), (130-145), (120-130).

IV. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПОПЕРЕДНЬОГО ДИСТАНЦІЙНОГО ТЕСТУВАННЯ

Реєстрація кандидатів на навчання для проходження дистанційного тестування здійснюється відповідно до Інструкції з порядку реєстрації користувачів у Центральному репозиторії ресурсів Системи Дистанційного навчання Збройних Сил України та проведення попереднього дистанційного тестування вступників до Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (<http://adl.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Instruktsiya.pdf>).

4.1 Загальний порядок проведення попереднього дистанційного тестування вступників до Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

Після отримання реєстраційних даних (логін та пароль) користувачі реєструються на платформі дистанційного навчання через мережу Інтернет у Центральному репозиторії ресурсів Системи дистанційного навчання Збройних Сил України – надалі ЦРР СДН ЗСУ) відповідно до Інструкції, де отримують інформацію щодо термінів проходження попереднього тестування. Попереднє тестування вступників до НУОУ включає: фахове тестування; тестування з іноземної мови; тестування з метою психологічного обстеження.

Тестування вступників до НУОУ проводиться в два етапи:

перший етап – пробне дистанційне тестування вступників до НУОУ. (10 – 12 травня 2018 року);

другий етап – попереднє дистанційне тестування вступників до НУОУ. (14 – 25 травня 2018 року).

На першому етапі вступник має можливість ознайомитися з інтерфейсом ЦРР СДН ЗСУ (де буде роз'яснено порядок проходження тестування) та пройти пробне дистанційне тестування. При цьому результати тестування зберігатися не будуть. При виникненні питань та пропозицій щодо проходження тестування їх необхідно розмістити на форумі.

На другому етапі вступник, у встановлені терміни, почергово проходить всі види тестів, які йому надає система (фахове тестування, тестування з іноземної мови, психологічне тестування). Тест формується індивідуально для кожного кандидата шляхом випадкового вибору встановленої кількості питань із загального банку питань. Для проходження кожного тесту надається одна спроба в межах відведеного на кожен окремих тест проміжку часу.

Під час проходження тесту кандидат надає відповіді на поставлені питання шляхом вибору одного з варіантів відповіді, що надається платформою, надалі здійснюється перехід до наступного питання тесту. По завершенні надання відповідей на всі питання натискається кнопка “Відправити все та завершити”.

Тест вважається виконаним та зданим після підтвердження відповідей шляхом натискання на кнопку “Відправити все та завершити” або завершення часу виконання тесту. В останньому випадку зараховуються тільки надані відповіді.

У випадку, якщо кандидат не зміг вчасно пройти тестування з поважних причин (за об’єктивними документально підтвердженими обставинами), або внаслідок тривалих збоїв у роботі ЦРР СДН ЗСУ (більше 8 годин), йому, за окремим рішенням приймальної комісії, може бути виділений резервний час для проходження тесту.

По завершенню попереднього дистанційного тестування вступників усі результати узагальнюються адміністратором ЦРР СДН ЗСУ та передаються для аналізу та збереження до приймальної комісії НУОУ.

4.2 Порядок проведення попереднього дистанційного тестування з фахового випробування

Під час попереднього самостійного дистанційного тестування (перший етап) кандидати на навчання повинні виконати 25 тестових завдань однакового рівня складності, кожне з яких оцінюється у 4 бали.

Для кожного кандидата платформою генерується випадковий набір тестових завдань. Кожне завдання “множинного вибору” містить до п’яти варіантів відповіді, лише одне з яких є правильним. Для проходження тесту надається лише одна спроба.

Максимальна оцінка за тест першого етапу становить 100 балів. Тривалість тестування – 25 хвилин. Правильні варіанти відповідей не висвітлюються. Кандидат має можливість пропустити завдання, перейти до наступного або повернутися до будь-якого попереднього. Під час проходження тестування відображається таймер, який відображає час, що залишився. Після закінчення відведеного часу кандидат повинен відправити свої відповіді на перевірку. Тест вважається виконаним та зданим після підтвердження відповідей шляхом натискання на кнопку “Відправити все та завершити” або завершення часу виконання тесту. В останньому випадку зараховуються тільки надані відповіді.

Для успішного проходження тесту необхідно:

зайняти робоче місце перед комп’ютером, вимкнути мобільні телефони, попередити співробітників про проходження тесту, впевнитися у тому, що нічого не заважає;

враховувати часові обмеження та наявність тільки однієї спроби на проходження тесту;

надати відповіді на усі запитання.

Для ознайомлення зі структурою тесту, видами завдань, зразками та порядком їх виконання доцільно пройти пробне тестування з використанням “ТРЕНУВАЛЬНОГО ТЕСТУ”. Це дасть змогу звикнути до інтерфейсу програми і в подальшому не витратити час на технічні моменти. Тренувальний тест може бути пройдений необмежену кількість разів, час на проходження не обмежується, результати тренувального тесту не впливають на загальну оцінку дистанційного тестування.

ЗАБОРОНЕНО користуватися сторонньою допомогою та допоміжними джерелами інформації, використовувати фото та відеоапаратуру, розкривати зміст тесту третім особам.

4.3 Порядок проведення попереднього дистанційного тестування з іноземної мови

Під час попереднього самостійного дистанційного тестування кандидати на навчання повинні виконати 25 тестових завдань однакового рівня складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.

Для кожного кандидата платформою генерується випадковий набір тестових завдань. Кожне завдання “множинного вибору” містить чотири варіанти відповіді, лише одне з яких є правильним.

Максимальна оцінка за тест першого етапу становить 50 балів. Тривалість тестування – 25 хвилин. Правильні варіанти відповідей не висвітлюються. Кандидат має можливість пропустити завдання, перейти до наступного або повернутися до будь-якого попереднього. Під час проходження тестування відображається таймер, який відображає час, що залишився. Після закінчення відведеного часу кандидат повинен відправити свої відповіді на перевірку. Тест вважається виконаним та зданим після підтвердження відповідей шляхом натискання на кнопку “Відправити все та завершити” або завершення часу виконання тесту. В останньому випадку зараховуються тільки надані відповіді.

Для проходження даного тесту надається лише одна спроба.

Для успішного проходження тесту необхідно:

зайняти робоче місце перед комп’ютером, вимкнути мобільні телефони, попередити співробітників про проходження тесту, впевнитися у тому, що нічого не заважає;

враховувати часові обмеження та наявність тільки однієї спроби на проходження тесту;

давати відповіді на усі запитання.

Для ознайомлення зі структурою тесту, видами завдань, зразками та порядком їх виконання доцільно пройти пробне тестування з використанням “ТРЕНУВАЛЬНОГО ТЕСТУ”. Це дасть змогу звикнути до інтерфейсу програми і в подальшому не витратити час на технічні моменти. Тренувальний тест може бути пройдений необмежену кількість разів. Результати цього тесту не впливають на загальну оцінку. Час на проходження тренувального тесту не обмежується.

ЗАБОРОНЕНО користуватися сторонньою допомогою та допоміжними джерелами інформації (онлайн та оффлайн словниками, довідниками тощо), використовувати фото та відеоапаратуру, розкривати зміст тесту третім особам.

4.4 Порядок проведення психологічного обстеження (оцінювання індивідуальних психологічних якостей)

Психологічне обстеження проводиться через мережу “Інтернет”.

Порядок проведення психологічного обстеження.

1. Займіть робоче місце перед комп'ютером, вимкніть мобільні телефони, впевніться у тому, що Вам нічого не заважає та ніякі раптові обставини не можуть стати на заваді (пропало електроживлення, інтернет, та інше).

2. Не приступайте до проходження тестів, якщо Ви недостатньо добре себе почуваєте (втома, сон менше 8 годин, вживали міцну каву, або навпаки заспокійливі засоби, піддавалися надмірним фізичним або психічним навантаженням, перебуваєте у негативному емоційному стані та інше). Доцільно буде відкласти проходження тестів на інший час.

3. Тести необхідно проходити послідовно, починаючи із першого, ряд тестів мають часові обмеження, це може викликати деяке напруження, адже після закінченні терміну виділеного на тест, він закривається автоматично, не розчаровуйтеся, а переходьте до наступного. Якщо Ви відчуваєте втоми, або перенапруження, варто зробити невелику (не менше 5 хв.) перерву. Рекомендовано перевести погляд на віддалений предмет, встати, пройтися, зайняти більш зручне положення, по готовності продовжити. Оптимально зробити перерви після 4-го та 10-го тесту.

4. У тестах, що спрямовані на вивчення особистих якостей (питання стосовно Вас), втримайтеся від спокуси “Здаватися кращим ніж Ви є”, ідеальних людей не буває. Пам'ятайте, немає “Гарних” і “Поганих” відповідей. Відповідайте максимально широко, (у кожен таку методику закладена “Шкала щирості” яка одразу ж покаже відповідний результат).

Перед безпосередньою роботою з тестами обов'язково декілька разів пройдіть “ТРЕНУВАЛЬНИЙ ТЕСТ”, це дасть змогу звикнути до інтерфейсу програми і в подальшому не витратити час на технічні моменти. Тренувальний тест може бути пройдений необмежену кількість разів. Результати цього тесту не впливають на загальну оцінку. Час на проходження тренувального тесту не обмежується.

У кожному тесті на початку є окрема інструкція. Перед проходженням тесту, уважно її прочитайте та розгляньте приклад, що додається. Впевнившись у тому, що все зрозуміло приступайте безпосередньо до тестування.

Тривалість тестування – дві години. Правильні варіанти відповідей не висвітлюються. Максимальна оцінка за тест становить 70 балів. Пороговий рівень – 35 балів.

ЗАБОРОНЕНО користуватися сторонньою допомогою та допоміжними джерелами інформації (онлайн та оффлайн словниками, довідниками тощо), використовувати фото та відеоапаратуру, розкривати зміст тесту третім особам.

Заступник начальника університету
з навчальної роботи
генерал-майор

С.М. САЛКУЦАН